

СТАНОВИЩЕ

от проф.д-р Божидар Михайлов Ангелов, СУ”Св.Кл.Охридски”, ФНПП
за дисертационен труд на Василиос Димитриос Венетис

на тема:

СЪСТОЯНИЕ НА РАВНИЩАТА НА ЕЗИКОВА КОМПЕТЕНТНОСТ ПРИ ЗАЕКВАЩИ ДЕЦА ОТ ПРЕДУЧИЛИЩНА ВЪЗРАСТ”

за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2.

Педагогика – Специална педагогика (Логопедия)

Настоящата дисертация акцентира върху езиковите равнища при децата със заекване в предучилищна и начална училищна възраст. Отговаря на въпроса какво представлява заекването, какви са неговите характеристики и цялостната му концептуализация. В тази връзка, на теоретично равнище се прави основен исторически преглед на заекването като концепт и се извежда основното определение за заекването. В дисертацията се разглеждат и етиологичните фактори, патогенезата и типологията на заекването. Анализирани са вербалната и невербалната симптоматика при заекването. Направен е и подробен преглед на периодите в ранната речева онтогенеза. Отправна точка на този анализ е езиковото и говорно развитие при децата със заекване, най-вече що се отнася до възрастовите граници на децата в предучилищна и ранна училищна възраст. Логопедичната практика стои в основата на подпомагането на езиковото и говорно развитие при деца, които са диагностицирани със заекване. В тази връзка, за да се намерят и приложат най-адекватните подходи за справяне с комуникативното нарушение, се правят проучванията, свързани с етиологията, симптоматиката и същността на заекването като цяло. Според Василиос Венетис преди всичко обаче трябва да се има предвид, че самите деца със заекване правят собствена самооценка на състоянието си, което до голяма степен е определящо за тяхното по-нататъшно езиково и говорно развитие. Поради тази причина, преди да бъде представена функцията на логопеда относно развитието на детето със заекване, необходимо е да се обърне внимание на фактора самооценка на заекващото дете.

Някои особено важни **препоръки**, произтичащи от изследването и получените резултати са:

1. Логопедичната диагностика в случаи на заекване следва да се насочи както към оценка на водещо нарушените прозодични компоненти (темп, ритъм, интонация), така и към състоянието на равнищата на устния език (лексикално, граматично и синтактично).

2. Логопедичната терапия на заекването следва да акцентира повече върху развитието и усъвършенстването на граматичното и синтактично езиково равнище, особено при децата на възраст 4-8 г.

3. Задачите по време на занятията трябва да предизвикват употребата на разнообразни синтактични конструкции в условията на различни вербални ситуации.

4. Препоръчително е част от занятията със заекващи деца да се ориентират повече върху разширяване и стимулиране на езиковите компетентности и да не се ограничават само с работа върху прозодичните компоненти на речта. Индивидуалните занятия следва да се редуват с групови, планирането на които да

създава условия за ситуативен диалог и обмен на комуникативни модели между децата. Груповата форма на терапия ще позволи естествено прилагане на изградените лексико-семантични и граматични познания и ще стимулира по-доброто развитие на езиковата прагматика при заекващите деца.

На база на направения обзор може да се направи заключението, че периодите в ранната речева и езикова онтогенеза зависят във висока степен от индивидуалното развитие на детето, както и от факторите на външната среда, които също оказват съществено влияние върху формирането на личността. Поради тази причина, според Василиос Венетис, стойностите на периодизацията не бива да се възприемат като абсолютни, но по отношение на развитието на детето трябва се следи доколко границите се разминават от общоприетите норми. Получените резултати имат определена практическа стойност и са добър ориентир при разработване на нови акценти в логопедичната терапия на деца със заекване.

Заключение

Предложеният дисертационен труд **„СЪСТОЯНИЕ НА РАВНИЩАТА НА ЕЗИКОВА КОМПЕТЕНТНОСТ ПРИ ЗАЕКВАЩИ ДЕЦА ОТ ПРЕДУЧИЛИЩНА ВЪЗРАСТ“** показва задълбочен изследователски интерес, способности за детайлен анализ и иновационен подход към педагогическата практика. Ето защо предлагам на уважаемото научно жури да присъди образователната и научната степен „доктор” на **Василиос Димитриос Венетис** в област на висше образование: **1. Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика – Специална педагогика (Логопедия)**

10.05.2018 г.

гр. София

Проф. д-р Божидар Ангелов